

## Stora projekt och investeringar

I det följande redovisas bolagskoncernens genomförande- och planeringsprojekt över 300 mnkr.

### Genomförandeprojekt över 300 mnkr

#### **Svenska Bostäder, Kvarteret Plankan:**

Beräknad investeringsutgift uppgår idag till ca 400 mnkr, projektförsening och en mer komplicerad grundläggning kan innebära att slutkostnaden kommer att öka.

Fastigheten är belägen på Södermalm och uppförd 1966 och är ett s.k. miljonprogramsbygge. I fastigheten finns 341 bostadslägenheter som är nyligen upprustade. Aktuell investering omfattar förtätning på gård och påbyggnad av etagelägenheter på taken och totalt 119 lägenheter tillskapas inom denna nyproduktion. 50 av dessa kan betecknas som små student/ungdomslägenheter. Projektering och geotekniska undersökningar har påbörjats. Det finns en gällande detaljplan, en konsekvens av hyreslagstiftningen är att nybyggnationen har tagits upp i Hyresnämnden och Svea Hovrätt för beslut. Beslut i Svea Hovrätt beräknas till april 2015. Produktionsstart planeras till sommaren 2015 och inflyttning är planerad till 2017-2018. Plankans genomförandebeslut tas under våren och sommaren 2015.

#### **Svenska Bostäder, Kvarteret Vallgossen:**

Beräknad investeringsutgift inkl. förvärv i genomförandebeslut uppgår till ca 440 mnkr. Bolaget har förvärvat Vallgossen 14 (St. Görans Gymnasium) från SISAB. Vi har ett uppdrag att tillföra staden studentbostäder och har för avsikt att bygga 237 studentlägenheter samt utöka befintlig förskola. Projektet är blå-klassat och innehåller unika arkitektoniska kvaliteter som måste tas om hand på ett mycket ansvarsfullt sätt. Läget är mycket bra för studentlägenheter med sin geografiska närhet till centrala delar av staden och goda kommunikationer. Projektet är påbörjat och genomförandebeslut togs under hösten 2014.

**Svenska Bostäder, Kvarteret Björnlandet:** Beräknad investeringsutgift i genomförandebeslut ca 505 mnkr. Projektet ligger i Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden och omfattar 158 lägenheter samt en förskola. Upphandling genomfördes hösten 2014 och markarbeten pågår. Genomförandebeslut togs i kommunfullmäktige februari 2014 och inflyttning är planerad till hösten 2017.

#### **Familjebostäder, Brevlådan, Svedmyra**

Kommunfullmäktige fattade 2015-03-09 genomförandebeslut om nybyggnad av 126 lägenheter till en total investeringsutgift om 307 mnkr. Planerad byggstart är under tredje kvartalet 2015. Inflyttning i första etappen sker vid årsskiftet 2016/ 2017, sista inflyttningsetapp beräknas till kvartal 3, 2017.

#### **Stockholms hem, Tygeln 1 (f.d. Grimman 6), Södermalm:**

Genomförandebeslut antogs av Kommunfullmäktige den 20 februari 2012. Projektet omfattar 202 hyreslägenheter, förskola, gruppboende, samt garage med 87 platser. Projektbudgeten är 817 mnkr med fortsatt balans i avkastning och värde enligt lönsamhetsberäkning. De första hyresgästerna flyttade in i december 2014. Därefter har och kommer inflyttning ske trappvis alltefter färdigställande fram till 2016. Därefter planeras slutrapport i Kommunfullmäktige.

**Stockholmshem, Bjällerkransen 5, Västertorp:**

Genomförandebeslut antogs av Kommunfullmäktige den 20 februari 2012. Projektet omfattar 276 lägenheter åt SHIS. Ny projektbudget är beräknad till cirka 411 mnkr med en fortsatt avkastning i balans. Inflyttningen har påbörjats och kommer följa färdigställandet i etapper fram till slutet av 2016. Därefter planeras slutrapport i Kommunfullmäktige.

**Stockholmshem, Golvläggaren 1 i Årstadal:**

Genomförandebeslut antogs i Kommunfullmäktige 6 juni 2013. Kv. Golvläggaren omfattar 153 lägenheter inklusive 8 servicelägenheter som kommer hyras av stadsdelsförvaltningen och 10 lägenheter som kommer att förhyras som företagarlägenheter. Utöver bostäder kommer projektet att innefatta 4 avdelningar förskola samt lokal för livsmedelsbutik. Projektbudgeten uppskattas till ca 458 mnkr med en avkastning i balans. Projektet är för närvarande under produktion och inflyttning bedöms kunna påbörjas efter sommaren 2015.

**Stockholmshem, Töfsingdalen, Norra Djurgårdsstaden:**

Genomförandebeslut antogs i Kommunfullmäktige 12 oktober 2012. Projektet kommer färdigställt att innehålla 141 hyreslägenheter varav 8 lägenheter kommer att hyras av stadsdelsförvaltningen som servicelägenheter. Därutöver innefattar projektet en förskola och två butikslokaler. Projektbudgeten är beräknad till ca 420 mnkr och värdet på färdig fastighet till ca 440 mnkr. Projektet är under produktion och inflyttningen påbörjas i mars 2015 och fortgår året ut. Därefter planeras slutrapport i Kommunfullmäktige.

**Stockholmshem, Linaberg 19, Annedal/Mariehäll:**

Genomförandebeslut antogs av Kommunfullmäktige den 20 februari 2012. Projektet omfattar 355 lägenheter, förskola, kommersiella lokaler och garage. Projektbudget är beräknad till cirka 903 mnkr med en avkastning i balans. Projektet byggstartades i december 2014 och kommer att byggas i två etapper. Etapp 2 planeras att byggstartas under Q3 2016. Preliminärt startar inflyttningarna under första halvåret 2016 för första etappen och för andra etappen vid årsskiftet 2017-2018.

**Stockholmshem, Hornslandet (f.d. Norra 2), Norra Djurgårdsstaden:**

Genomförandebeslut antogs i Kommunfullmäktige 16 juni 2014. Projektet omfattar 154 hyreslägenheter, en livsmedelsbutik, tre mindre affärslokaler, 1 kontor, 1 samvarolokal, 1 lokal för hyresgästföreningen samt garage med ca 80 parkeringsplatser. COOP har tecknat avtal för livsmedelsbutiken. Projektet kommer även att innefatta 6 servicelägenheter som stadsdelsförvaltningen avser att hyra. Projektbudgeten är beräknad till cirka 540 mnkr med en avkastning i balans. Projektet byggstartades i november 2014 och inflyttning bedöms att ske under senare delen av 2016.

**Stockholmshem, Syllen 3 i Årstadal:**

Genomförandebeslut antogs i Kommunfullmäktige 6 juni 2013. Syllen 3 omfattar 185 hyreslägenheter och 172 studentbostäder, samt en förskola. Projektbudgeten uppskattas till ca 745 mnkr med avkastning i balans. Projektet beviljades bygglov 2014 och rivningsarbetet kommer påbörjas under andra kvartalet 2015. Byggstarten bedöms i dagsläget ske under sensommaren 2015.

**SISAB, Kungsholmens Grundskola (Fridhemsskolan):**

312 mnkr. Skolan var före om- och tillbyggnaden en F-5 skola med cirka 510 elever. Skolans framtida organisation skall vara F-6 med fem paralleller det vill säga omkring 1155 elever fördelade på 35 klasser samt med integrerade fritidshem för F-3. Ombyggnaden utförs på ett sådant sätt att det senare ska vara enkelt inrymma organisationen F-9. Köket skall även fortsättningsvis kunna leverera mat och skall ha en kapacitet på cirka 1500 portioner. En tillbyggnad utförs på cirka 6 000 kvadratmeter innehållande bland annat gymnastiksal. Genomförandebeslut är taget av Utbildningsförvaltningen juni 2013 och SISAB har erhållit beställning på genomförande. Markarbeten startade i början av 2014. Inga förändringar av tidplanen ses i nuläget. Inflyttning planeras till höstterminen 2016.

**Stockholm Vatten, Stockholms framtida avloppsrening:**

I februari 2014 fattade styrelsen ett genomförandebeslut avseende projekt Stockholms framtida avloppsrening med en investeringsram om 5 939 mnkr och den 26 maj 2014 beslutade kommunfullmäktige om genomförande av projektet. Till och med 2014 har 165 mnkr upparbetats och för 2015 uppgår budgeten till 400 mnkr och inkluderar då att ombyggnaderna i Henriksdal startar.

Ett principförslag avseende förändringarna i reningsverket har färdigställts och systemhandlingsprojektering är slutförd i januari 2015 varefter detaljprojektering startar. Första etappen av ombyggnaderna i Henriksdal som omfattar nödvändiga uppgraderingar av det biologiska reningssteget och slamhanteringen skall starta våren 2015. Dessa åtgärder ryms i befintligt tillstånd.

Tilldelningsbeslut har skickats i membranupphandlingen för Henriksdal och kontrakt planeras att tecknas under februari 2015. En upphandling av en bygg- och anläggningsentreprenad för Henriksdal är påbörjad och förfrågan har gått ut. Ytterligare ett flertal upphandlingar kommer att påbörjas.

Projektet håller på och slutför tillståndsansökan för resterande delar av projektet inklusive tunneln från Bromma och utbyggnaderna i Sickla. Ett flertal samrådsmöten med allmänheten har genomförts. Den långsiktiga planeringen är att Bromma reningsverk skall vara nedlagt 2020 vilket förutsätter att tunneln och Sicklaprojektet samt 5 membranlinjer i Henriksdal är slutförda.

**Stockholm Vatten, Slussen:**

De förberedande ledningsomläggningar för projekt Slussen är inne i slutfasen och planeras att färdigställas under 2015. Inom den pågående entreprenaden flyttas befintliga ledningar för att möjliggöra arbeten med nya Slussens huvudsakliga anläggning. Utöver redan budgeterade arbeten har även angränsande delprojekt påbörjats. Stockholm Vatten har ej rådighet över tidpunkt eller omfattning för dessa projekt eftersom Stadens tidplan styrs av de beslut och domar som inväntas. I dagsläget beräknas investeringen för Stockholm Vattens del av de förberedande omlägningsarbetena uppgå till totalt ca 390 mnkr.

**Stockholm Vatten, Hagastaden:**

Hagastaden är en exploatering som Stockholm Vatten fått i uppdrag av Stockholm Stad. Hagastaden ska bli en levande innerstadsdel med 6 000 bostäder och 14 000 nya arbetsplatser. Området kommer på ett naturligt sätt att utvidga innerstaden och samtidigt knyta samman Stockholm och Solna. Projektet innebär utbyggnad av det befintliga vatten- och avloppssystem som finns i området Norra Stationen. Det nuvarande systemet är inte tillräckligt för att

försörja den kommande exploateringen. Projektet är uppdelat i tre etapper och beräknas pågå till år 2024. Totalt är cirka 401,7 mnkr beräknad kostnad för denna exploatering.

#### **Stockholm Parkering, Hagastaden:**

På ett extra styrelsemöte 2013-08-28 godkände styrelsen för Stockholm Parkering för sin del överenskommelsen med Exploateringsnämnden om exploatering avseende uppförandet av parkeringsanläggning i Hagastaden. Investeringskostnaden för genomförandebeslutet av projektet, P-hus Hagastaden uppgår till 741,5 mnkr. Medfinansiering kommer att ske med hjälp av P-köp. Kommunfullmäktige fattade ett inriktningsbeslut för investeringen 2013-12-02. Den första etappen av färdigställdes i december 2014. Garaget blir dock färdigt först år 2022.

#### **Stockholms Hamn: Hamn- och stadsplanering i Värtahamnen:**

Ombyggnaden av hamnen möjliggör stadsutvecklingen i Valparaiso och södra Värtahamnen inom norra Djurgårdsstaden. Utbyggt område är 85 000 kvm. Den nya hamnen har fem kajlägen och totalt 1 200 meter kaj. Hamnytan blir totalt 131 000 kvm, vilket är en lika stor yta som hamnen har i Värtan idag. Hamnen får en direkt anslutning till Norra Länken, Spårväg City och handelsplatsen i kvarteret Valparaiso. Under hela ombyggnationen kommer färjetrafiken till och från Värtapiren att fungera kontinuerligt. Ombyggnaden sker i tre etapper och beräknas ta cirka fyra år.

#### **Stockholms Hamn: Stockholm Norvik Hamn:**

Arbetet med att utvidga hamnen i Nynäshamn med Stockholm Norvik Hamn fortsätter. Hamnen planeras som containerhamn och rorhamn. Den exploaterade ytan är 44 ha med en kajängd på cirka 1 400 meter. Antal kajlägen är sju stycken och har ett maxdjup vid containerkajerna på 16,5 meter. Ansökan om tillstånd till utbyggnad och drift av Stockholm Norvik lämnades in i februari 2007. Miljööverdomstolen beslöt i december 2010 att ge tillåtelse till byggande och drift av hamnen samt att återförvisa ärendet till miljödomstolen för fastställande av villkor. Efter att Högsta Domstolen i april 2012 avslagit motparters yrkande om prövningstillstånd har målet återupptagits i mark- och miljödomstolen för fastställande av villkor. Mark- och miljödomstolen beslöt i dom den 10 oktober 2014 ge tillstånd och meddelade villkor för byggnation och drift samt dispens för dumpning av muddermassor. Domen har överklagats till Mark- och miljööverdomstolen av motparter med begäran om prövningstillstånd. Byggstart beräknas ske tidigast under 2016.

#### **Stockholms Hamn: Utveckling Kapellskärs hamn:**

I Kapellskärs Hamn pågår en modernisering av hamnen, vilket innefattar bland annat bygget av en ny pir med två nya färjelägen. Syftet med moderniseringen är att möta marknadens behov samt få en säkrare, effektivare och mer miljöanpassad hamn med bättre arbetsmiljö. De nya färjelägena kommer att kunna ta emot upp till cirka 200 meter långa fartyg. Dessutom muddras hela hamnen för större och mer djupgående båtar. Under oktober 2013 startade arbetet i Kapellskär.

## **Planeringsprojekt över 300 mnkr**

### **Svenska Bostäder, Kvarteret Primus:**

Beräknad investeringsutgift ca 300 mnkr. Markanvisat av Staden och omfattar i första hand ett flerbostadshus på ca 120 lägenheter. Projektet är beläget på Lilla Essingen och ligger parallellt med Essingeleden, byggnaden kommer att fungera som bullerskärm för ytterligare strandnära bostadsrättslägenheter i området. Inriktningsbeslut planeras i kommunfullmäktige till juni 2016 samt genomförandebeslut mars 2017.

### **Svenska Bostäder, Kvarteret Albano 1 & 2:**

Beräknad investeringsutgift i inriktningsbeslut på ca 1 420 mnkr. Ett stort projekt enbart bestående av student och forskarlägenheter samt ett antal lokaler. Samarbetsprojekt med Staden, Akademiska hus och Kungliga Djurgårdsförvaltningen. Inom området bygger Akademiska hus etthundratusen kvadratmeter undervisningslokaler. Totalt antal lägenheter i dagsläget är drygt 1 000 st. Detaljplaneförslaget är antaget av kommunfullmäktige och överklagat till Mark- och Miljööverdomstolen och beslut beräknas till slutet av mars 2015. Genomförandebeslut planerat i kommunfullmäktige till augusti 2015. Produktion med överdäckning av Värtabanan kommer att handlas upp under sommaren 2015. Bostadsproduktionen är planerad att påbörjas under sommaren 2016 och inflyttning till hösten 2018-2019.

### **Svenska Bostäder, Kvarteret Kristineberg:**

Beräknad investeringsutgift ca 450 mnkr och 137 lägenheter. Invid E4 i höjd med Lindhagen frigörs mark i samband med ombyggnad av av- och påfarter till Essingeleden. Planerat inriktningsbeslut i kommunfullmäktige juni 2017. Beräknad produktionsstart är hösten 2017. Inflyttning hösten 2019. Länsstyrelsen har överklagat detaljplan då bostäderna är belägna nära Essingeleden där risk finns vid olyckstillbud med farliga transporter.

### **Svenska Bostäder, Årstafältet:**

Beräknad investeringsutgift totalt ca 600-800 mnkr. Staden har markanvisat ett stort kvarter och ett mindre kvarter Valla södra och Valla norra. Valla södra innehåller totalt 169 lägenheter varav 123 st är studentlägenheter och 46 vanliga. Valla norra består av 43 lägenheter. Staden har även markanvisat Ätten 5 där vi föreslagit drygt 100 lägenheter. Det projektet har dock fått vila i väntan på hela omtaget för Årstafältet. För ett år sedan markanvisade staden ytterligare 180 lägenheter i området Årstafältet södra. Sannolikt kommer samtliga projekt delas i mindre investeringar var och en underskridande 300 mkr.

### **Svenska Bostäder, Kvarteret Persikan:**

Beräknad investeringsutgift 525 mnkr. Beläget på Södermalm och är idag en bussterminal som skall rivas och ge plats för en planerad nyproduktion om 150 lägenheter. Planerad produktionsstart våren 2019. Inriktningsbeslut planeras till kommunfullmäktige våren 2018.

### **Familjebostäder, Årstastråket etapp 1, Årsta:**

Kommunfullmäktige fattade 2014-09-29 inriktningsbeslut för bostäder på fastigheten. Årstastråkets detaljplan för etapp 1 är den första av tre etapper för ett stort utvecklingsområde inom Årsta 1:1. Området ligger mellan tvärbanans station Linde och Johanneshovsvägen. Projektet har i programhandling en lägenhetsfördelning av ca 175 lägenheter med tyngdpunkt på stora lägenheter om 3 ROK och 4 ROK. Familjebostäder får tillträde till fastigheten under andra kvartalet 2015. Byggstart beräknas till efter sommaren 2015. Dock behöver

markarbeten längs med tvärbanan utföras under 2015. Total projektkostnad är 490 mnkr och inga avvikelser från denna bedöms i dagsläget.

### **Familjebostäder, Älvsjöstaden, Älvsjö:**

Den totala investeringskostnaden för Familjebostäders del av förvärv samt exploateringskostnader och uppförande av hyresrätter uppgår till drygt 1 300 mnkr. Inga avvikelser från denna beslutade budget bedöms i dagsläget

Kommunfullmäktige fattade 2014-05-05 beslut om förvärv av Kabelverket 7 samt inriktningsbeslut för bostäder på fastigheten. Familjebostäder har tillsammans med JM AB förvärvat fastigheter i området. Förvärvet omfattar delar av det industri- och verksamhetsområde i Älvsjö där Ericssonkoncernen tidigare bedrivit verksamhet. Familjebostäders andel som avses omvandlas till bostadskvarter, omfattar i ca 480 nya lägenheter. Projektet är uppdelat i flera etapper.

#### **Kabelverket DP1:**

Familjebostäders kvarter 2 byggstartar kvartal 4, 2015 med 133 lägenheter. Inflyttning beräknas kunna ske under slutet av 2017. Totalt är budgeten för denna etapp 371 mnkr. Genomförandebeslut på etapp 1 beräknas ske 7 April 2015 i Familjebostäders styrelse.

#### **Kabelverket DP3:**

DP 3, arbetet med detaljplan pågår och beräknas vinna lagakraft under kvartal 2 2016. Omfattande ca 350 lägenheter. Byggstart beräknas kunna ske i slutet av 2017. Totalt är budgeten för denna etapp är ca 929 mnkr.

### **Familjebostäder, Sandaletten DP2, Älvsjöstaden:**

Kommunfullmäktige fattade 2014-12-15, efter styrelsebeslut 2014-08-26, inriktningsbeslut för projektet. Familjebostäder och JM har gemensamt förvärvat en kontorsfastighet i L M Ericssons gamla fabriksområde i Älvsjö. Bolagets andel uppgår till en tredjedel och JM:s två tredjedelar. Ny detaljplan är påbörjad med inriktning på c:a 400 bostäder fördelade på tre fastigheter, denna beräknas vinna laga kraft under kvartal 4, 2015. Projektet omfattar för Familjebostäder ca 157 lägenheter och ett LSS- boende samt en mindre lokal till en total investeringsutgift om 477 mnkr. Byggstart beräknas ske i slutet av 2016.

### **Familjebostäder, Prästgårdshage DP2, Älvsjöstaden:**

Styrelsen antog ett inriktningsbeslut i februari 2014 om att bygga 70 studentbostäder i Älvsjö. Planen beräknas vinna laga kraft i november 2015. Beräknad produktionsstart är till sommaren 2016 och första inflytt beräknas då kunna ske i början av år 2018.

### **Familjebostäder, Perstorp, Sköndal:**

Styrelsen beslutade i december 2011 om förvärv av kv. Perstorp 1 i Sköndal från Micasa AB till en kostnad av 105,9 mnkr. Fastigheten är belägen på en höjd ovanför sjön Drevviken och består av två huskroppar. I dagsläget bedriver stadsdelsförvaltningen vårdverksamhet i en av byggnaderna, som på sikt ska få ny lokalisering. Den andra byggnaden är ombyggd till 82 studentlägenheter.

Projektet har en omfattande bostadsvolym, ca 520 lägenheter varav ca 210 studentlägenheter. Inriktningsbeslut i Kommunfullmäktige togs 2015-03-09. Planhandläggaren är ny och vi beräknar att planen skall ha vunnit laga kraft senast sommaren 2016. Planerad byggstart är under början av år 2017. Den beslutade budgeten bedöms uppgå till 1 305 mnkr.

### **Familjebostäder, Magelungen Strand, Farsta:**

I Magelungen strand har Familjebostäder fått en markanvisning i april 2014 med c:a 200 bostäder, i en första utbyggnadsetappen av tre där Familjebostäder är först ut att få markanvisning. Det finns ett program för området men strukturen är inte helt klar. Den beslutade budgeten bedöms uppgå till 440 mnkr och inga avvikelser bedöms i dagsläget. Styrelsen fattade inriktningsbeslut 2014-05-27 och KF förväntas fatta beslut under våren 2015. Planhandläggare inväntas.

### **Familjebostäder, Hammarö 9, Farsta:**

Projektet är en förtätning i anslutning till befintlig fastighet, Hammarö 9, i Farsta, där Nykroppagatan smalnas av så att det får plats med hus längs gatan. Totalt kan projektet ge 170 nya bostäder. Markanvisning har erhållits och även start-PM men planarbetet har inte påbörjats, planhandläggare inväntas. Budgeten bedöms uppgå till 369 mnkr och inga avvikelser bedöms i dagsläget. Inriktningsbeslut till styrelsen beräknas till kvartal 1, 2016.

### **Familjebostäder, Sunneplan/Dalarö, Farsta:**

Styrelsen har fattat inriktningsbeslut 2014-05-27 om nybyggnad av 130 lägenheter till en total investeringsutgift om 296 mnkr. Inflyttning beräknas ske 2020. Totalt kan projektet växa till 215 lägenheter om projektidéerna faller ut väl.

### **Stockholmshem, Rosenlundsparken, Södermalm:**

I Rosenlundsparken planeras ett nytt bostadskvarter och ett parkhus. För parkhuset genomfördes en arkitekttävling under våren 2013. Totalt kommer Stockholmshem att uppföra 129 lägenheter, inkluderat parkhuset. Samråd genomfördes 19 mars 2013 vilket resulterade i en stor mängd synpunkter. Sammanställningen och remissredogörelsen drog ut på tiden. Planen antogs i Kommunfullmäktige 26 maj 2014, men överklagades. Mark- och miljödomstolen beslutade 19 december 2014 att avslå överklaganden av Länsstyrelsens beslut. Beslutet överklagades vidare till Mark- och miljööverdomstolen där beslut nu är fattat men meddelas via post som inväntas inom kort.

Byggstart beräknas i dagsläget till Q3 2016 och första inflyttningen till 2018. Uppskattad projektkostnad i detta skede är 451 mnkr.

### **Stockholmshem, Sävlången + Idlången, Årsta:**

Vid Årstastråket del 2 bidrar Stockholmshem med nyproduktion av ca 180 hyreslägenheter inom kvarteren Sävlången och Idlången vid Valla Torg. Flera omtag i programarbetet, bl.a. gällande trafiksituationen kring snabbspårvägen, har förskjutit projektet i tiden. För närvarande planeras samråd ske efter sommaren 2015, vilket skulle kunna innebära en preliminär byggstart under 2017 och inflyttning drygt två år därefter. Projektkostnaden är i detta skede beräknad till ca 520 mnkr.

### **Stockholmshem, Vallastråket, Årsta:**

Vid Valla Torg, intill kvarteret Sävlången och Idlången, planerar Stockholmshem ytterligare 130 hyreslägenheter. Även här har flera omtag i programarbete gjort att projektet förskjutits i tiden. Stadsbyggnadskontorets nya strukturidé för Vallastråket innebär stora förändringar och ännu har ingen tidplan presenterats. Utredningar kring fornlämningar och diskussioner med SL gällande plankorsning kvarstår. Därav bedöms en möjlig byggstart först till senare delen av 2018. Projektkostnaden är i dagsläget beräknad till 460 mnkr.

**Stockholmshem, Stadshagsklippan, Kungsholmen:**

Exploateringsnämnden fattade den 23 augusti 2012 beslut om att anvisa mark för bostäder och en tennishall inom fastigheten Stadshagen 1:1 på Kungsholmen till AB Stockholmshem. Projektet omfattar i dagsläget ca 250 hyreslägenheter i två skilda kvarter, en tennishall under det ena kvarteret, förskolor och lokaler. Beslut om Start-PM togs i Stadsbyggnadsnämnden den 6 februari 2014 och samråd planeras nu, efter en rad förskjutningar, till fjärde kvartalet 2015. Inriktningsbeslut planeras efter samråd. Eftersom att utvecklingen kräver mycket kring- och förarbeten bedöms en preliminär byggstart till tidigast 2018. Den uppskattade projektkostnad är i dagsläget 709 mnkr.

**Stockholmshem, Persikan, Södermalm:**

På sydöstra delen av Södermalm planeras SL:s bussgarage att flyttas till förmån för 820 nya bostäder. Stockholmshem ska inom den nya planen bygga ca 150 lägenheter i ett kvarter med en förskola och en livsmedelsbutik. Start-PM togs i Stadsbyggnadsnämnden den 6 februari 2014. Samrådet som planerats till december 2014 har av SBK skjutits på obestämd framtid. Först efter samråd kan ett inriktningsbeslut fattas. Tidplanen hotar ännu inte byggstarten 2018 som ändå är avhängig av flytten av bussdepån. Inflyttning beräknas ca två år senare.

**Stockholmshem, Lugnet 3, Hammarby sjöstad:**

Projektet omfattar 113 hyreslägenheter i Hammarby sjöstad. Projektets byggstart förväntas påverkas av grundläggningen för förlängningen av tvärbanan som är planerad klar 2016. Även flytten av reningsverket i Bromma till Henrikdalsberget kan komma att påverka tidplanen. Projektet är för närvarande på granskning och ett genomförandebeslut förväntas under första kvartalet 2015. Med de påverkande omständigheterna beräknas byggstarten först kunna ske under 2016 och därmed inflyttning under slutet av 2017. Projektkostnaden beräknas till 340 mnkr.

**SISAB, Björnbodaskolan:**

309 mnkr. Beställning på volymstudie har erhållits från Utbildningsförvaltningen med önskemålet om en skola för 1000 elever. Volymstudie har presenterats för Utbildningsförvaltningen under juni 2014 varvid beställning erhållits för utredningsarbete inför inriktningsbeslut. Utredningen beräknas klar till sommaren 2015 och skall även innehålla evakueringslösning. Efter inriktningsbeslut i utbildningsnämnden och efterföljande beställning tar arbetet med förslagshandling vid. Offert beräknas kunna lämnas under första halvåret 2016. Projektering och produktion beräknas till 3 år. Preliminärt färdigställande tidigast vår 2019.

**SISAB, Årstafältet:**

310 mnkr. Ny grundskola planeras på Årstafältet. Efter diskussioner med Utbildningsförvaltningen, SISAB och Exploateringskontoret angående placering av skolan är inriktningen i dagsläget troligen två skolor med cirka 800-900 elever per skola. Skola nummer ett beräknas klar 2020 och skola nummer två beräknas klar cirka 2030. SISAB har erhållit förstudiebeställning från Utbf, 2014-11-03, för skola ett.

**SISAB, Brandstegen 1:**

360 mnkr. Stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett program för Aspudden-Midsommarkransen i oktober 2012, där en ny skola föreslås i gamla brandstationen. Skolan ska vara F-6, med möjlighet att bygga om till F-9 för 800-900 elever. Planbesked erhöles 2013-10-15. Beställning på detaljplane- och utredningsarbete erhållen från

Utbildningsförvaltningen 2014-04-01. Planarbetet startades 2014-05-12. Planen beräknas vinna laga kraft kvartal 2 2016. Skolan beräknas vara klar för inflyttning tidigast 2020.

**SISAB, Stadshagsklippan:**

300 mnkr. Utbildningsförvaltningen planerar för en ny skola i Stadshagen. Volymstudie beställd av SISAB i slutet av januari 2014. Skolan ska inrymma F-6, 3 paralleller för 630 elever. Beställning på utredning inkom från utbildningsförvaltningen oktober 2014. Projektet är komplicerat då tillgången på mark är begränsad och det är flera aktörer i direkt anslutning till skoltomten både ovan och under mark. Detaljplaneändring krävs för området. Start PM togs av stadsbyggnadskontoret i februari 2014. Stadsbyggnadskontoret räknar med genomförande i februari 2016 om planen inte överklagas. Inflyttning kan som tidigast ske under 2019 förutsatt att inga överklaganden av detaljplanen kommer in. Planavtal samt markanvisning är påskrivet av SISAB och tillbaka skickat till Stadsbyggnadskontoret respektive Exploateringskontoret februari 2015.

**SISAB, Kämpetorpsskolan:**

350 mnkr. Planerad ut- och nybyggnad av Kämpetorpsskolan i Älvsjö med mål om en kapacitetshöjning med 730 elevplatser. Ombyggnationen planeras för att möta det ökade elevantalet. Planeringen avser en tillbyggnad innehållande matsal, kök samt rivning av gymnastik, vaktmästarbostad och hus S. Verksamheten är från och med årsskiftet 2014/2015 evakuerad till Solbergaskolan. Arbete med förslagshandlingar pågår och detaljplanen förväntas vinna laga kraft december 2015. Av den totala projektkostnaden om 350 mnkr beräknas SISAB:s kostnad för ventilation och underhåll uppgå till cirka 51 mnkr. Produktionen beräknas starta våren 2016 och hela projektet beräknas klart till höstterminen 2018.

**SISAB, Trekantens skola:**

230 mnkr. En ny skola planeras vid sjön Trekanten, Liljeholmen. SISAB har fått en utredningsbeställning av Utbildningsförvaltningen 2013-10-23 och en markanvisning av Exploateringskontoret, där det idag är parkmark. Byggnaden beräknas för cirka 645 elever F-6 i 3 paralleller samt 15 särskoleelever. Detaljplanearbetet inklusive samråd är slutfört och antagandeprocessen pågår, beräknas ske i stadsbyggnadsnämnden under våren 2015 och därefter beslut i kommunfullmäktige. Förslagshandlingsbeställning inväntas i maj-juni 2015. Bedömd överklagandetid cirka 1,5 år. Möjlig byggstart årsskiftet 2016/2017. Byggtid cirka 2 år. Utifrån detta beräknas skolan tidigast vara klar för inflyttning under hösten 2019.

**SISAB, Sjöviksskolan:**

405 mnkr. En ny skola planeras i Årstaberg, Liljeholmen. SISAB har ansökt och erhållit markanvisning av Exploateringskontoret. Platsen där skolan initialt planerades är parkmark, således måste befintlig detaljplan ändras. Under detaljplanearbetet har en alternativ placering utretts och det är nu denna som det arbetas vidare med. Byggnaden beräknas för 1200 elever årkurs 1-9 och innehåller dessutom en idrottshall. Inriktningsbeslut togs i SISAB:s styrelse 2013-11-26 samt i Stockholms Stadshus AB:s styrelse den 2014-03-17. Projektet förutsätter en genomförandebeställning samt en godkänd detaljplan. Planen ställs ut i juni 2015 samt beräknas antas i SbN den 10/9 2015. Därefter tas den upp i Kommunfullmäktige oktober-november 2015. Förutsatt att en villkorad genomförandebeställning kommer kvartal fyra 2015 så beräknas skolan vara klar för inflyttning hösten 2019.

**SISAB, Norra Djurgårdsstaden skola:**

330 mnkr. Om- och tillbyggnad av hus 13 i Gasverksområdet till skola för inledningsvis F-6. Skolan kommer att inrymma 830 elever. Skolan dimensioneras för 900 elever för att i framtiden kunna vara flexibel. Utbildningsnämnden tog ett inriktningsbeslut för skolan i juni 2013. I februari 2014 tog SISAB:s styrelse inriktningsbeslut för projektet. Projektet förutsätter en genomförandebeställning samt en godkänd detaljplan. Beställning på förslagshandling från Utbildningsförvaltningen inkom till SISAB i juli 2014 och arbetet med detta pågår. Länsstyrelsen har synpunkter på att byggnaden är för hög i förhållande till befintlig byggnation i området. Försvinner ett våningsplan från projektet så försvinner samtidigt 180 elevplatser. Förslag finns att flytta de eleverna till Hjorthagens skola som då behöver byggas ut. Uppdelningen av eleverna har dock organisatoriska nackdelar. PM inlämnat till Stadsbyggnadskontoret som Utbildningsförvaltningen och SISAB har skrivit angående detta. Granskningstiden löpte ut 2015-03-11. Inflyttning beräknas tidigast till höstterminen 2019.